

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ
ECONOMICS INSTITUTE

1947

BANCA INTESA

DRUGI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

U SUSRET NOVOJ STRATEGIJI RAZVOJA AGROPRIVREDE SRBIJE

Subotica, 11–13. oktobar 2012.

PANEL 3: FINANSIRANJE MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA U POLJOPRIVREDI I INDUSTRIJI HRANE: REŠENJA

- Nedovoljna usredsređenost banaka na prehrambenu industriju
- Neizvesnost i nedoslednost poljoprivredne politike
- Neadekvatan kolateral

Đorđe Radulović, direktor Odeljenja za upravljanje prodajom
Registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima, Banca Intesa

Nedovoljna usredsređenost banaka na prehrambenu industriju

PREPOZNAT PROBLEM:

Većina banaka nije u dovoljnoj meri usredsređena na prehrambenu industriju, što dovodi do nedostatka konkretnih znanja i odgovarajućih bankarskih proizvoda.

DRUGI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

U SUSRET NOVOJ STRATEGIJI RAZVOJA AGROPRIVREDE SRBIJE

Subotica, 11–13. oktobar 2012.

Nedovoljna usredsređenost banaka na prehrambenu industriju

Prema podacima za 2011.godinu, a sličan trend je nastavljen i u 2012.godini, 3 banke u Srbiji, učestvuju sa oko 85% u realizaciji subvencionisanih kredita za poljoprivredna gazdinstva – fizička i pravna lica.

To znači da samo 10% banaka u Srbiji finansira po najpovoljnijim uslovima (za korisnike kredita – niska i fiksna kamata, dinarski kredit), što u slučaju subvencija za pravna lica nije slučaj, jer tu skoro sve banke učestvuju u programu i sam program je viđen kao prilika za finansiranje, reprogramme, relaksaciju dugovanja pravnih lica, dok kod poljoprivrednih kredita, to nije slučaj.

Nedovoljna usredsređenost banaka na prehrambenu industriju

Razlog postojanja ovog problema je u nemotivisanosti banaka da učestvuju u programima subvencionisanih kredita za poljoprivredna gazdinstva, kako zbog niskih kamata, koje značajno umanjuju prihode, i svode ovaj posao, na rad sa „pozitivnom nulom“, tako i zbog, često, odnosa nadležnog ministarstva prema bankama, gde su banke uslovljene da se samo na ovaj način može raditi, a to svakako nije klima koja je prihvatljiva za normalno funkcionisanje i prodaju bilo kod kreditnog proizvoda.

Nedovoljna usredsređenost banaka na prehrambenu industriju

Konačno, ovo je kredit koji je najatraktivniji za korisnike, ali i najneprihvatljiviji za zajmodavce, a rešenje je u jasnoj komunikaciji između banaka i nadležnih ministarstava (finansija, poljoprivrede) i Narodne banke Srbije, gde bi se određenim olakšicama, možda i smanjenjem rezervacija, proizvod učinio povoljnim za sve strane, tj. da bude jeftin za korisnika, isplativ za banku, a neopterećiv za budžet.

Nedovoljna usredsređenost banaka na prehrambenu industriju

REŠENJE PROBLEMA:

Povećanjem učešća banaka u subvencionisanim finansiranjima poljoprivrednih gazdinstava, povećala bi se i zainteresovanost banaka za finansiranje poljoprivrednih gazdinstava, jer bi se prišlo sistemskom rešavanju svih drugih prepreka, koje se tiču izračunavanja kreditne sposobnosti, kreditnog rejtinga, prihvatljivosti kolaterala itd.

Neizvesnost i nedoslednost poljoprivredne politike

PREPOZNAT PROBLEM:

Srbija je tokom poslednje decenije promenila veliki broj različitih poljoprivrednih politika i prioriteta. To je negativno uticalo na sposobnost zajmoprimaca da planiraju, a naročito da usredsrede svoje buduće napore u pogledu primarne proizvodnje i prerade

Neizvesnost i nedoslednost poljoprivredne politike

*Zajmoprimci i zajmodavci ne mogu
da planiraju svoje poteze ni za
tekuću sezonu, a samim tim ni za
neke srednje ili duže rokove.*

Neizvesnost i nedoslednost poljoprivredne politike

Jasnim programom subvencija, već u trenutku donošenja budžeta za narednu godinu, nadležno ministarstvo bi omogućilo kratkoročno planiranje i korisnicima kredita i subvencija, ali i bankama i zajmodavcima, jer se u prethodnih nekoliko godina pokazalo da smo imali start finansiranja i u martu i u maju, pa čak i u avgustu, konkretno 2011.godine, kada je sredinom godine, zbog promene Ministra, došlo i do promene uredbi.

DRUGI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

U SUSRET NOVOJ STRATEGIJI RAZVOJA AGROPRIVREDE SRBIJE

Subotica, 11–13. oktobar 2012.

Neizvesnost i nedoslednost poljoprivredne politike

Slično je i ove godine, sa promenom Vlade i nadležnog ministarstva, a poljoprivreda i institucije koje treba da obezbede finansijska sredstva, nisu činioci tržišta koji treba da trpe političke promene, previranja i drugo, jer je to najkorisniji deo naše privrede, koji treba da se razvija vrlo jasnim i dugoročnim strategijama, a ne da bude pod uticajima promena vlasti i slično.

DRUGI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

U SUSRET NOVOJ STRATEGIJI RAZVOJA AGROPRIVREDE SRBIJE

Subotica, 11–13. oktobar 2012.

Neizvesnost i nedoslednost poljoprivredne politike

REŠENJE PROBLEMA:

Dugoročnim planiranjem i transparentošću subvencionisanih kredita, tako što bi svako mogao da planira svoj budžet i svoje investicije za naredni period, sigurno je da bi se i postojeći poljoprivrednici osećali konformnije u svom poslu, a sigurno bi se i mnoga druga, kako fizička, tako i pravna lica, odlučila za ulaganje i investicije u otpočinjanje poljoprivredne proizvodnje, jer bi imali jasan pravac kretanja države u tom segmentu, u narednih nekoliko godina.

Neadekvatan kolateral

PREPOZNAT PROBLEM:

Poljoprivrednicima i MSP nije jednostavno da obezbede kolateral koji je prihvatljiv zajmodavcima. Oni ili nemaju imovinu koju bi mogli da koriste, ili postoje drugi faktori koji smanjuju njihovu sposobnost da obezbede adekvatan kolateral, kao što su npr. stanje kolateralala ili odsustvo potrebnih dozvola. Mnoga MSP ne razmišljaju strateški o upravljanju svojim sredstvima i njihovom održavanju kako bi mogla da posluže kao kolateral

Neadekvatan kolateral

Kolaterali kao što su hipoteka na poljoprivrednom zemljištu su prilično iscrpljeni i uspostavljeni za kredite isplaćene u ranijem periodu, zaloga na mehanizaciji koja se kupuje je kolateral za jedan posao, objekti i kuće u seoskim područjima, pa čak i područjima manjih gradova, su neatraktivne i neprihvatljive nekretnine za zajmodavce, zbog njihove neatraktivnosti i nemogućnosti naplate prodajom istih, ali i zbog neefikasnosti izvršnog pravnog postupka, pa je osmišljavanje novih kolaterala, koji su sasvim validno i prihvatljivo obezbeđenje kredita u mnogim zemljama EU, pa i šire, svakao neophodno ako se želi dalji razvoj finansiranja poljoprivrednih gazdinstava.

Neadekvatan kolateral

REŠENJE PROBLEMA JE U UVOĐENJU NOVIH, DO SADA NEDOVOLJNO PRIMENJENIH ILI NEPOSTOJEĆIH U NAŠOJ PRAKSI INSTRUMENTATA OBEZBEĐENJA KREDITA:

Uvođenje kolaterala kao što su:

- *Zaloga na robnim zapisima*
- *Zaloga na budućim proizvodima (predžetveno finansiranje)*
- *Vinkulirane polise osiguranja prinosa*